

به نام خدا

روانشناسی محیطی

در معماری و شهرسازی

www.ketab.ir

تألیف :

دکتر سیمین نجمی

سرشناسه	:	نجمی، سیمین، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدیدآور:	:	کاربرد روانشناسی محیطی در معماری شهرسازی/تالیف سیمین نجمی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات علم و دانش، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۲۶۰ ص.: جدول، نمودار.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۳۸-۶۲-۵
وضعیت فهرست نویسی:	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۲۹۶] - .
عنوان دیگر	:	کاربرد روانشناسی محیطی در شهرسازی.
موضوع	:	روانشناسی محیط زیست
		Environmental psychology
		شهرسازی — جنبه‌های روانشناسی
		City planning — Psychological aspects
رده بندی کنگره	:	BF۵۷۳
رده بندی دیویی	:	۱۵۵/۹
شماره کتابشناسی ملی:	:	۸۵۶۰۱۳۰

نام کتاب • کاربرد روانشناسی محیطی در معماری شهرسازی

مؤلف • سیمین نجمی

ناشر • علم و دانش

نوبت چاپ • اول، ۱۴۰۰

صفحه آرایي • مناسرداری پور

طرح جلد • احمد شهبازی

چاپ/صحافی • توس/عطاء/حیایی

شمارگان • ۵۰۰ جلد

قیمت • ۸۹ هزار تومان

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان انقلاب، پاساژ اندیشه، طبقه همکف، واحد B6

تلفن: ۶۶۴۱۵۴۵۹-۶۶۴۱۴۵۶۰

ایمیل: teymori_۱۳۵۵@yahoo.com

سایت: www.elmo-danesh.ir

فهرست کلی مطالب

صفحه	عنوان
۱۳	پیش گفتار نویسنده
۱۵	فصل اول مفاهیم محیط و ماهیت آن
۱۶	مقدمه
۱۷	تاریخچه محیط
۱۹	ماهیت محیط
۲۰	قابلیت های محیط
۲۱	چکیده مباحث فصل اول
۲۳	فصل دوم تاریخچه روانشناسی محیطی و حیطه فعالیت آن
۲۴	مقدمه
۲۴	مفهوم روانشناسی
۲۵	تاریخچه روانشناسی محیطی
۲۷	روانشناسی محیطی در ایران
۲۸	حیطه کنونی و ویژگی های رشته روانشناسی محیطی
۲۹	مکاتب روانشناسی محیط
۲۹	روانشناسی عمقی
۲۹	روانشناسی رفتارگرایی
۳۱	روانشناسی گشتالت
۳۲	چکیده مباحث فصل دوم
۳۳	فصل سوم علوم ادراک و احساس در محیط
۳۴	مقدمه
۳۴	ادراک و شناخت آن از نظر فیلسوفان
۳۶	مراتب ادراک از نظر فیلسوفان اسلامی
۳۸	عوامل اجتماعی مؤثر بر ادراک
۴۰	تفاوت های ادراکی

۴۰	تفاوت‌های ادراکی در سنین کودکی
۴۵	ادراک فضای پروژکتیو / فضای اقلیدسی در کودکان
۴۸	تفاوت‌های ادراکی در سنین سالمندی
۴۹	تفاوت‌های ادراکی زنان و مردان
۴۹	۱- تفاوت‌های مغز زنان و مردان
۵۱	۲- تفاوت‌های زنان و مردان در احساس محیطی
۵۲	تفاوت‌ها در شنوایی زنان و مردان
۵۲	تفاوت‌ها در چشایی و بویایی زنان و مردان
۵۳	تفاوت‌ها در لامسه زنان و مردان
۵۴	۳- تفاوت‌های زنان و مردان در ادراک محیط
۵۵	ادراک سه‌بعدی در زنان و مردان
۵۸	احساس در محیط
۵۹	حواس انسان
۶۱	الف - بینایی (۱)
۶۳	ب- شنوایی (۲)
۶۵	ج- حواس تنی (جسمی - احشایی)
۶۶	ج-۱- حس لامسه یا بساوایی
۶۹	حس فشار (۳)
۷۰	حس تماس (۴)
۷۰	حس لرزش (۵)
۷۰	حس حرارتی (۶)
۷۳	حس درد (۷)
۷۳	ج-۲- حواس وضعی - عضلانی
۷۴	حس جا و مکان (۸)
۷۴	حس حرکت (۹)
۷۴	حس تعادل (۱۰)

۷۵	د- حس شیمیایی.....
۷۵	بویایی (۱۲).....
۷۸	حس چشایی (۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶).....
۷۹	احساس عمومی (۱۷).....
۷۹	حس جهت یابی (۱۸).....
۸۱	هم بستگی حواس انسان.....
۸۴	همبستگی حواس و ادراک انسان.....
۸۵	چکیده مباحث فصل سوم.....
۸۷	فصل چهارم اثرات عوامل محیطی بر روان انسان.....
۸۸	مقدمه.....
۸۹	۱- نور.....
۹۱	نور، محیط، روان.....
۹۲	نور و احساس معنویت.....
۹۳	آلودگی نوری و محیط های داخلی.....
۹۶	۲- رنگ.....
۹۸	رنگ و ادراک.....
۹۹	رنگ و روان.....
۱۰۰	رنگ و رفتار.....
۱۰۱	نور و رنگ.....
۱۰۱	۳- صدا.....
۱۰۳	علم صدا.....
۱۰۴	صدا در محیط.....
۱۰۵	صدا و روان.....
۱۰۶	۴- هوا.....
۱۰۷	آلودگی هوا و تأثیرات روانی.....
۱۰۹	هوا و محیط.....

۱۱۰.....	۵- ماده.....
۱۱۳.....	چکیده مباحث فصل چهارم.....
۱۱۵.....	فصل پنجم تأثیر طبیعت بر روان انسان.....
۱۱۶.....	مقدمه.....
۱۱۷.....	سلامت چیست و چگونه می توان آن را اندازه گیری نمود؟.....
۱۱۸.....	طبیعت و اندازه گیری آن.....
۱۱۹.....	ارتباط طبیعت با سلامت روان.....
۱۲۱.....	فضای سبز و سلامت عمومی.....
۱۲۳.....	طبیعت دوستی (بیوفیلیا).....
۱۳۰.....	منظر شفافبخش.....
۱۳۳.....	پارک های شهری.....
۱۴۰.....	مکانیزم های پیوند دهنده طبیعت و سلامت.....
۱۴۴.....	چکیده مباحث فصل پنجم.....
۱۴۵.....	فصل ششم مکان و روح مکان در محیط.....
۱۴۶.....	مقدمه.....
۱۴۷.....	مکان.....
۱۴۸.....	پدیدار مکان.....
۱۵۲.....	پدیدار مکان طبیعی.....
۱۵۵.....	۱- پدیدار مکان انسان - ساخت.....
۱۵۹.....	ساختار مکان.....
۱۶۳.....	ساختار مکان طبیعی.....
۱۶۶.....	ساختار مکان انسان - ساخت.....
۱۶۷.....	روح مکان طبیعی.....
۱۶۷.....	چشم انداز رومانتیک.....
۱۶۹.....	چشم انداز کیهانی.....
۱۷۱.....	چشم انداز کلاسیک.....

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ
آن خدایی که بشر را علم نوشتن به قلم آموخت

(سوره علق - آیه ۴)

پیش گفتار نویسنده

هر چند که محیط طبیعی، جهت افراد و جامعه ها، به شکل های گوناگون، به صورت منبع امیدها، آینده سازی و زیباییها اهمیت پیدا می کند. اما کارکرد اصلی محیط طبیعی، بیشتر به منزله شالوده بقای زندگی انسانی جلب نظر می کند. محیط طبیعی، منبع همه عوامل معیشتی و قوام زندگی انسانی، نظیر تأمین مواد غذایی، آب و سرپناه، محسوب می شود. چگونگی شناخت این محیط و توان بالقوه آن، بنیان اشغال انسانی در سطح زمین می باشد. در بسیاری از مکانها، این شالوده ها، عملکرد تداوم بخشی را تعقیب می کنند. زمین، منبع اصلی برای زندگی انسانی است. طبیعت آن به وسیله فرایندهای طبیعی استوار و ثابت گشته است که می تواند هم از طریق عوامل درونزایی (نظام طبیعی) و هم از جهت شرایط برونزایی (عملکرد انسانی) تغییر یابد.

ما به عنوان انسان محاط در محیط شهر و روستا هستیم. از سویی ما به محیط شکل می دهیم و از سوی دیگر محیط به روان ما شکل می بخشد. هدف اصلی کتاب «محاط در

شهر» مطالعه علم روانشناسی و تأثیر آن در شهر و شهرسازی می‌باشد و آشنایی با کاربرد یافته‌های روانشناسی محیطی در برنامه‌ریزی محیط زندگی شهری است.

از این رو ساختار کتاب شامل ۷ فصل است. فصل اول مفاهیم محیط و ماهیت آن را مورد بررسی قرار می‌دهد. فصل دوم تاریخچه روانشناسی محیطی و حیطه فعالیت آن را بررسی می‌کند. فصل سوم علوم ادراک و احساس در محیط را مورد مطالعه قرار می‌دهد. فصل چهارم اثرات عوامل محیطی بر روان انسان و تأثیرات آن را مورد نقد قرار می‌دهد. فصل پنجم تأثیرات طبیعت بر روان انسان و شادابی و انرژی انسان که از طبیعت بهره می‌گیرد. فصل ششم مکان و روح مکان در محیط و تأثیرات مکان بر روح انسان را مورد بررسی قرار می‌دهد. فصل هفتم محاط در شهرسازی و فصل هشتم نظریه‌های نوین شهرسازی و تأثیر آن بر روانشناسی محیطی را بررسی می‌نماید. امید است این کتاب گامی برای فهم و بکارگیری یافته‌های علمی روانشناسی محیطی در برنامه‌ریزی محیط زندگی شهری انسان معاصر باشد. در نهایت امید آن دارم که مجموعه حاضر برای دانش آموختگان رشته‌های شهرسازی، جغرافیا، معماری، محیط زیست و ... مفید و موثر واقع شود.